

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

Πείτε την άποψή σας με την
Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία
Πολιτών

Ευρωπαϊκή
Πρωτοβουλία
Πολιτών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΕ	3
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ	11
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	17
ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	21
ΤΕΛΙΚΟ ΚΟΥΙΖ	27
ΛΥΣΕΙΣ ΤΕΛΙΚΟΥ ΚΟΥΙΖ	29
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	30
ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ (ΕΠΙΛΟΓΗ)	33
Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ	34

Εισαγωγή

Σκοπός αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι να εισαγάγει τους/τις μαθητές/ριες στο θέμα της δημοκρατικής συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και να τους/τις εφοδιάσει με τις γνώσεις και με τις δεξιότητες που χρειάζονται προκειμένου να ασκούν τα δικαιώματά τους ως πολίτες της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτής της διερεύνησης, το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών. Όταν ολοκληρώσουν το πρόγραμμα, οι μαθητές/ριες θα έχουν αποκτήσει μια σαφή εικόνα για τον σκοπό της πρωτοβουλίας, τον τρόπο λειτουργίας της και τη θέση της στο ευρύτερο δημοκρατικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, θα γνωρίζουν πώς μπορούν να την αξιοποιήσουν προκειμένου να γίνουν φορείς αλλαγής.

Τι είναι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών δίνει στους πολίτες της ΕΕ τη δυνατότητα να συμβάλουν στη διαμόρφωση των πολιτικών της ΕΕ, θέτοντας στην ευρωπαϊκή ατζέντα τα ζητήματα που τους απασχολούν περισσότερο. Μια πρωτοβουλία πολιτών φέρνει κοντά άτομα από διαφορετικές χώρες της ΕΕ, τα οποία συγκεντρώνουν υπογραφές και ζητούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νόμους σε τομείς όπου η Επιτροπή έχει την εξουσία να αναλάβει δράση. Πρόκειται για έναν τρόπο έναρξης πολιτικού διαλόγου από τη βάση στην κορυφή και ευαισθητοποίησης για κοινούς στόχους που ενώνουν πολίτες σε διασυνοριακό επίπεδο. Το εργαλείο εγκαινιάστηκε το 2012 και πλέον αποδίδει καρπούς, καθώς αρκετές πρωτοβουλίες έχουν οδηγήσει στην υποβολή σχετικών νομοθετικών προτάσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Γιατί να αποκτήσουν οι μαθητές/ριες γνώσεις σχετικά με τη δημοκρατική συμμετοχή στην ΕΕ, με έμφαση στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;

Σε μια υγιή και ακμάζουσα δημοκρατία, οι πολίτες μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους και να συμμετέχουν στον δημόσιο διάλογο, ορίζοντας έτσι το μέλλον τους. Αυτά τα δικαιώματα, που έχουν κατακτηθεί με πολύ κόπο, αποτελούν θεμέλιο λίθο κάθε δημοκρατικού πολιτεύματος και βρίσκονται στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δημοκρατία είναι μία από τις βασικές αξίες στις οποίες εδράζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, η δημοκρατία δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη. Πρέπει να καλλιεργείται ενεργά και οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στις δημοκρατικές διαδικασίες που έχουν στη διάθεσή τους. Για να το κάνουν, πρέπει να κατανοούν αυτές τις διαδικασίες. Παρότι οι περισσότεροι/ες μαθητές/ριες γνωρίζουν ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται από τους πολίτες της ΕΕ, είναι σημαντικό να γνωρίζουν επίσης ότι μπορούν να επιφέρουν αλλαγές σε ζητήματα που τους/τις ενδιαφέρουν πολύ, μέσω και άλλων εργαλείων, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, ένα βασικό δικαίωμα στην ΕΕ, το οποίο εγκαινιάστηκε το 2009, όταν τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας.

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών έχει συνεργατικό χαρακτήρα, καθώς απαιτεί από τους πολίτες να συνεργάζονται όχι μόνο με άτομα από τη χώρα τους, που έχουν τις ίδιες απόψεις με εκείνους/ες, αλλά και να αναζητούν την υποστήριξη ατόμων από άλλα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, η απόκτηση γνώσεων σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών είναι επίσης ένα μάθημα για τη συνεργασία, την οργάνωση, την πειθώ και την επιμονή.

Τι περιλαμβάνει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τέσσερις θεματικές ενότητες, καθεμιά από τις οποίες επικεντρώνεται σε διαφορετικό θέμα, περνώντας από τις πιο γενικές πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση σε ειδικές πληροφορίες και δραστηριότητες που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών. Ειδικότερα, το μάθημα διαρθρώνεται ως εξής:

- 1) Σύντομη εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 2) Η δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 3) Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών
- 4) Ανάπτυξη και προώθηση μιας Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών

Στο πλαίσιο του προγράμματος, παρέχεται το παρακάτω υλικό:

- Υλικό για εκπαιδευτικούς, που περιλαμβάνει οδηγίες για κάθε μάθημα, τις απαντήσεις στις ασκήσεις, πρόσθετες πληροφορίες και συνδέσμους για περαιτέρω έρευνα.
- Υλικό για μαθητές, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται στην τάξη και στις κατ' οίκον εργασίες, τόσο για επαναλήψεις όσο και για περαιτέρω έρευνα. Παρέχονται σύνδεσμοι προς τους σχετικούς ιστοτόπους που είναι διαθέσιμοι σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.
- Παρουσιάσεις PowerPoint για χρήση στην τάξη, που συμπεριλαμβάνουν κείμενο και βίντεο (προαιρετικές).
- Σύνδεσμοι προς αρχεία βίντεο. Όλα τα βίντεο που χρησιμοποιούνται στην ενότητα είναι διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.
- Προαιρετικές δραστηριότητες σε κάθε μονάδα με τη μορφή εργασίας βάσει συγκεκριμένου έργου.
- Ενημερωτικό δελτίο για την περαιτέρω διερεύνηση της ιστορίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ενημερωτικό δελτίο για τους τομείς δράσης της ΕΕ.
- Κοιζέξοδου.

Πώς θα πρέπει να διδάσκεται το πρόγραμμα;

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε η χρήση του να είναι ευέλικτη. Διαρθρώνεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες, όμως μπορείτε ελεύθερα να προσαρμόσετε το υλικό στις συνθήκες διδασκαλίας σας (αριθμός μαθητών/τριών, εξοπλισμός, διαθέσιμες ώρες κ.λπ.). Σημειώστε ότι οι ενότητες με τις πρόσθετες πληροφορίες στο Σχέδιο Μαθήματος παρέχονται για πληροφοριακούς και μόνο λόγους. Οι ερευνητικές δραστηριότητες μπορούν να ανατεθούν ως εργασίες για το σπίτι ή να διεξαχθούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος, αν το επιτρέπουν ο διαθέσιμος χρόνος και ο εξοπλισμός.

Αν ο διαθέσιμος χρόνος είναι περιορισμένος, οι βασικές πληροφορίες μπορούν να καλυφθούν σε τέσσερα μαθήματα. Αν έχετε περισσότερο χρόνο στη διάθεσή σας, υπάρχουν πολλοί τομείς που μπορούν να διερευνηθούν ή να συζητηθούν πιο αναλυτικά, ή που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την εκπόνηση μιας εργασίας (project). Στο τέλος κάθε ενότητας, υπάρχει μια προαιρετική δραστηριότητα που σχετίζεται με την εκπόνηση ενός σχεδίου εργασίας.

Ποιες μεθοδολογικές προσεγγίσεις χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα;

Το υλικό έχει σχεδιαστεί, έτσι ώστε να χρησιμοποιεί αρκετές διδακτικές/μαθησιακές προσεγγίσεις, όπως οι παρακάτω:

- Άμεση παρουσίαση
- Ομαδική συζήτηση
- Ομαδική εργασία
- Εκπόνηση εργασίας (project)
- Ατομική μελέτη
- Ερευνητικές δραστηριότητες
- Επίλυση προβλημάτων
- Παιχνίδι ρόλων
- Κινηματογράφηση

Παρ' όλα αυτά, μπορείτε ελεύθερα να χρησιμοποιήσετε οποιεσδήποτε άλλες προσεγγίσεις θεωρείτε ότι θα βοηθήσουν τους/τις μαθητές/ριες να κατανοήσουν και να αφομοιώσουν τις πληροφορίες που καλύπτονται στις ενότητες.

Ορολογία

Παρότι έχει καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την ελάχιστη δυνατή χρήση εξειδικευμένης ορολογίας, η συζήτηση γύρω από ορισμένες έννοιες προϋποθέτει την επεξήγησή τους. Για βοήθεια σχετικά με τους όρους που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορείτε να ανατρέξετε στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html?locale=el>. Σημειώστε ότι μπορείτε να επιλέξετε την επίσημη γλώσσα εμφάνισης που προτιμάτε.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΕ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- Προσδιορισμός των αξιών της ΕΕ
- Εισαγωγή στον χώρο Σένγκεν και στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά
- Προσδιορισμός των τομέων δράσης της ΕΕ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ ΘΑ ΜΑΘΟΥΝ:

- Πώς η ΕΕ επηρεάζει γενικά τη ζωή τους
- Ότι η ΕΕ έχει καθορισμένους τομείς αρμοδιότητας που επηρεάζουν την καθημερινή τους ζωή

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΞΑΣΚΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ:

- Ερευνητικές δεξιότητες
- Χρήση ιστότοπων της διαδικτυακής πύλης Euroρα
- Συζήτηση/ανταλλαγή πληροφοριών

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ:

- Παρουσίαση PowerPoint της Ενότητας 1
- Βίντεο 1-3

Βήματα μαθήματος

ΤΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΕ;

- 1) Γράψτε «ΕΕ» στον πίνακα. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να αναφέρουν λέξεις ή σύντομες φράσεις τις οποίες συσχετίζουν με την ΕΕ. Γράψτε τις στον πίνακα έτσι ώστε να σχηματίσουν ένα σύννεφο λέξεων. Αυτό θα μπορούσε να γίνει και με μια εφαρμογή, όπως το Mentimeter (προαιρετικά).
- 2) Προτρέψτε την τάξη να σκεφτεί για λίγο τις απαντήσεις που δόθηκαν. Για παράδειγμα, τα συναισθήματα που προκαλεί γενικά η ΕΕ είναι θετικά ή αρνητικά; Με τι συσχετίζουν οι μαθητές/ριες την ΕΕ;

ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΕ

- 3) Προβάλετε το Βίντεο 1 (**διαφάνεια 2 της παρουσίασης PowerPoint**). Το βίντεο παρουσιάζει τα σημαντικότερα επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες αν αναγνωρίζουν/μπορούν να κατονομάσουν κάποιο ή κάποια από αυτά τα επιτεύγματα.

Παραδείγματα: Σώμα Αλληλεγγύης (νεαρά άτομα που βοηθούν κοινότητες), πρόσφυγες, δημοκρατία, αλληλεγγύη (Charlie Hebdo), βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επανένωση της Γερμανίας, Συνθήκη της Ρώμης (1957) με την οποία ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

- 4) Εξηγήστε ότι ολόκληρο το θεσμικό οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται σε μια σειρά από Συνθήκες, με τις οποίες συμμορφώνονται όλα τα κράτη μέλη. Οι Συνθήκες αυτές ορίζουν τους στόχους και τις αξίες που ενστερνίζονται όλα τα μέλη, καθώς και τους τομείς στους οποίους μπορεί να αναπτύξει δράση η Ευρωπαϊκή Ένωση. Παραπέμψτε την τάξη στη σ. 26 του **Υλικού για μαθητές**. Οι πληροφορίες σε αυτή τη σελίδα θα φανούν χρήσιμες στους/στις μαθητές/ριες όταν

κάνουν τις εργασίες για το σπίτι ή μπορούν να αποτελέσουν το θέμα ξεχωριστού μαθήματος, εφόσον το επιθυμείτε.

ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

- 5) Προβάλετε το Βίντεο 2 (**διαφάνεια 3 της παρουσίασης PowerPoint**). Το βίντεο παρουσιάζει επιγραμματικά τις έξι βασικές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός μιας κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από πλουραλισμό, απαγόρευση διακρίσεων, ανοχή, δικαιοσύνη, αλληλεγγύη και ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών».

Άρθρο 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας

- 6) Δείξτε τη **διαφάνεια 4 της παρουσίασης PowerPoint**. Αν δεν χρησιμοποιείτε την παρουσίαση PowerPoint, παραπέμψτε την τάξη στη σ. 1 του **Υλικού για μαθητές**.

- 7) Εξηγήστε ότι η ΕΕ έχει 6 βασικές αξίες που διέπουν όλες τις πολιτικές της ΕΕ και τις δράσεις της.

- 8) Χρησιμοποιήστε τις έξι αξίες στην παρουσίαση PowerPoint ή γράψτε στον πίνακα τις παρακάτω λέξεις:

- α) Ανθρώπινη αξιοπρέπεια
- β) Ελευθερία
- γ) Δημοκρατία
- δ) Ισότητα
- ε) Κράτος δικαίου
- στ) Ανθρώπινα δικαιώματα

Παραπέμψτε την τάξη στη σ. 1 του **Υλικού για μαθητές**. Κατόπιν, χωρίστε την τάξη σε ομάδες λίγων ατόμων. Ζητήστε από την κάθε ομάδα να κατατάξει τις αξίες ανάλογα με το πόσο σημαντικές είναι για τα μέλη της ομάδας. Οι μαθητές/ριες θα πρέπει να είναι σε θέση να τεκμηριώσουν την επιλογή τους και να δώσουν τον ορισμό της κάθε αξίας. Χρησιμοποιήστε τις παρακάτω σημειώσεις ως βοήθημα. Λάβετε υπόψη ότι δεν υπάρχει «σωστή» σειρά.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ**

Η έννοια της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας εδράζεται στην πεποίθηση ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν εγγενή αξία που σχετίζεται αποκλειστικά και μόνο με την ανθρωπίνη φύση τους. Δεν έχει να κάνει με την κοινωνική τάξη, τη φυλή, το φύλο, το θρήσκευμα, τις ικανότητες ή με οποιονδήποτε άλλον παράγοντα πέρα από την ανθρωπίνη φύση τους.

Η ανθρωπίνη αξιοπρέπεια αποτελεί τη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όταν οι άνθρωποι διαχωρίζονται και τους αποδίδεται αξία με βάση χαρακτηριστικά όπως η κοινωνική τάξη, το φύλο, το θρήσκευμα, κ.ο.κ., δημιουργούνται άνισες κοινωνίες όπου επικρατούν οι διακρίσεις. Τα άτομα στα οποία αποδίδεται μεγαλύτερη αξία απολαμβάνουν προνομιακή μεταχείριση. Οποιοδήποτε άτομο δεν ανήκει στην προνομίουχα κατηγορία μπορεί να πέσει θύμα εγκατάλειψης ή καταπίεσης.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η ελεύθερη κυκλοφορία εξασφαλίζει στους πολίτες το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα εντός της Ένωσης. Οι ατομικές ελευθερίες, όπως ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, η ελευθερία της σκέψης, της θρησκευτικής συνείδησης, του συνέρχεσθαι, της έκφρασης και της ενημέρωσης προστατεύονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η λειτουργία της Ένωσης στηρίζεται στην αντιπροσωπευτική και συμμετοχική δημοκρατία. Ο ευρωπαίος πολίτης απολαμβάνει αυτομάτως πολιτικά δικαιώματα. Κάθε ενήλικος πολίτης της ΕΕ έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη χώρα διαμονής τους ή στη χώρα καταγωγής τους. Επιπλέον, οι πολίτες μπορούν να επηρεάσουν άμεσα τις πολιτικές της ΕΕ χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών.

ΙΣΟΤΗΤΑ

Η ισότητα σημαίνει ότι όλοι οι πολίτες έχουν ίσα δικαιώματα ενώπιον του νόμου. Η αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών διέπει όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές και αποτελεί τη βάση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ισχύει σε όλους τους τομείς. Η αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία συμπεριλήφθηκε στη Συνθήκη της Ρώμης που υπογράφηκε το 1957.

ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η ΕΕ βασίζεται στο κράτος δικαίου. Όλες οι ενέργειες της ΕΕ βασίζονται στις Συνθήκες, τις οποίες οι χώρες της ΕΕ έχουν εγκρίνει εκούσια με δημοκρατικές διαδικασίες. Η προάσπιση του δικαίου και της δικαιοσύνης εξασφαλίζεται από ένα ανεξάρτητο δικαστικό σώμα. Οι χώρες της ΕΕ παραχώρησαν την τελική δικαιοδοσία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αποφάσεις του οποίου πρέπει να τηρούνται από όλους.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα ανθρωπίνια δικαιώματα προστατεύονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Αυτά καλύπτουν το δικαίωμα σε μη διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού, το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη.

- 9) Οι ομάδες καλούνται να μοιραστούν τις κορυφαίες επιλογές τους και να τις τεκμηριώσουν στην τάξη. Δώστε λίγο χρόνο σε κάθε ομάδα, ώστε να αναπτύξει εν συντομία τις ιδέες της. Στη συνέχεια, αφιερώστε λίγα ακόμα λεπτά σε ομαδική συζήτηση.

Ο ΧΩΡΟΣ ΣΕΝΓΚΕΝ

- 10) Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες ποια κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν επισκεφτεί (αν το έχουν κάνει). Κατόπιν, ρωτήστε τους/τις αν έχουν επισκεφτεί χώρες εκτός της Ένωσης. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να συγκρίνουν τις εμπειρίες τους. Προτρέψτε τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν την απάντησή τους σε σχέση με την ευκολία διέλευσης των συνόρων, τη διάρκεια παραμονής, τις απαιτήσεις θεώρησης εισόδου (βίζα) κ.λπ.

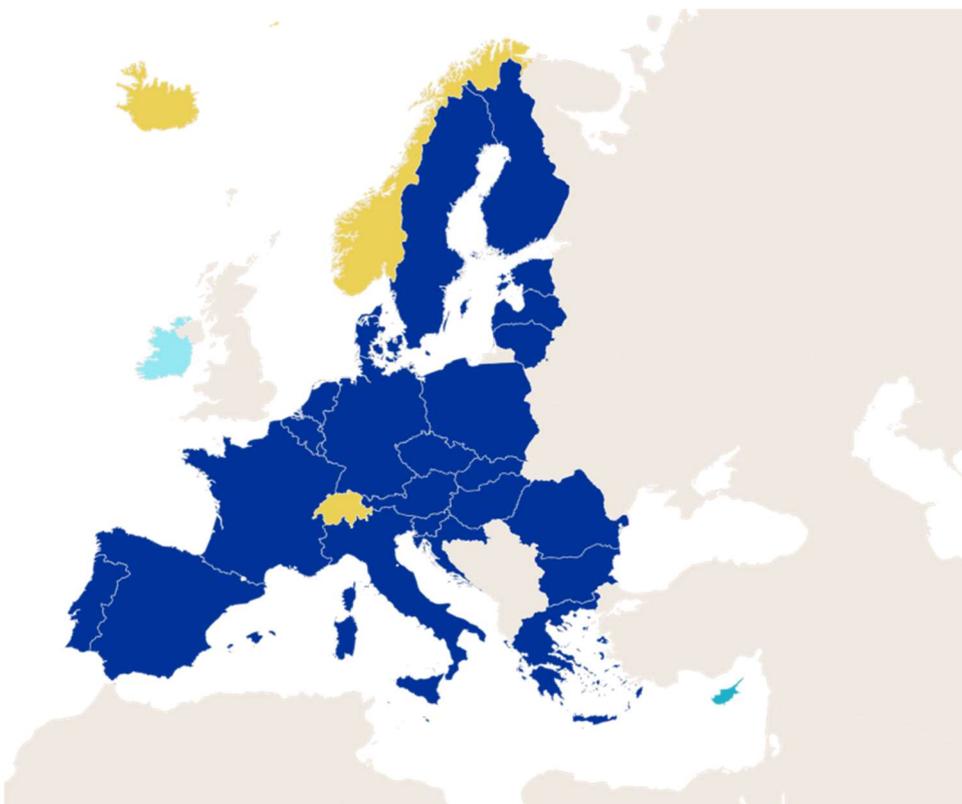
Ο χωρίς σύνορα χώρος Σένγκεν εξασφαλίζει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σε περισσότερους από 400 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ, καθώς και σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην ΕΕ ή που την επισκέπτονται ως τουρίστες/ριες, ως συμμετέχοντες/ουσες σε προγράμματα ανταλλαγής, ή για επαγγελματικούς λόγους (δηλαδή σε όλα τα πρόσωπα που βρίσκονται νόμιμα στην ΕΕ).

- 11) Δείξτε τη **διαφάνεια 5 της παρουσίασης PowerPoint**. Αν δεν χρησιμοποιείτε την παρουσίαση PowerPoint, γράψτε στον πίνακα «Χώρος Σένγκεν».

- 12) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να γράψουν στο **Υλικό για μαθητές** (σ. 2) όλες τις χώρες που ανήκουν στον χώρο Σένγκεν, τις οποίες μπορούν να σκεφτούν. Έπειτα, δείξτε τη **διαφάνεια 6 της παρουσίασης PowerPoint**. Αν δεν χρησιμοποιείτε την παρουσίαση PowerPoint, διαβάστε τις απαντήσεις από το πλαίσιο πληροφοριών.

■ Κράτος μέλος της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως τους κανόνες Σένγκεν
 ■ Κράτος μέλος της ΕΕ που δεν εφαρμόζει πλήρως τους κανόνες Σένγκεν
 ■ Κράτος μέλος της ΕΕ που βρίσκεται σε διαδικασία πλήρους εφαρμογής των κανόνων Σένγκεν
 ■ Κράτος εκτός της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως τους κανόνες Σένγκεν

Μέλη του χώρου Σένγκεν (Ιούνιος 2025):

Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

Η Κύπρος είναι ακόμη (Ιούνιος 2025) υποψήφιο μέλος. Η Ιρλανδία έχει διαπραγματευτεί ρήτρα εξαίρεσης από τη συμφωνία.

https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-area_el

ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

13) Προβάλετε το Βίντεο 3 (**διαφάνεια 7 της παρουσίασης PowerPoint**). Το βίντεο επεξηγεί τα πλεονεκτήματα της ενιαίας αγοράς.

14) Πηγαίνετε στη **διαφάνεια 8 της παρουσίασης PowerPoint** ή γράψτε στον πίνακα: Εμπορεύματα, Κεφάλαια, Υπηρεσίες, Πρόσωπα. Εξηγήστε ότι, στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς, επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία όλων αυτών.

15) Χωρίστε την τάξη σε τέσσερις ομάδες και αναθέστε μία ελευθερία σε κάθε ομάδα. Δώστε λίγα λεπτά στις ομάδες για να σκεφτούν τα πλεονεκτήματα αυτών των ελευθεριών από την πλευρά α) των επιχειρήσεων και β) των πολιτών της ΕΕ. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν με ποιους τρόπους έχουν επωφεληθεί σε προσωπικό επίπεδο.

Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων διασφαλίζεται μέσω της εξάλειψης των τελωνειακών δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Αυτό σημαίνει ότι οι προμηθευτές μπορούν να πωλούν ελεύθερα τα εμπορεύματά τους σε όλη την επικράτεια της ΕΕ, χωρίς περιορισμούς. Με αυτόν τον τρόπο, έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητές τους. Οι καταναλωτές μπορούν ελεύθερα να αγοράζουν εμπορεύματα από ολόκληρη την Ένωση και να αναζητούν την καλύτερη ευκαιρία.

Η τυποποίηση που εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ένωση εξασφαλίζει στους καταναλωτές ότι ένα προϊόν που έχει αγοραστεί από οποιοδήποτε κράτος μέλος πληροί τα ίδια ελάχιστα πρότυπα σε ζητήματα όπως η απόδοση και η ασφάλεια. Επιπλέον, προστατεύονται τα δικαιώματα των καταναλωτών, οπουδήποτε και αν κάνουν τις αγορές τους εντός της ΕΕ.

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/38/free-movement-of-goods>

Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων

Η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν πληθώρα συναλλαγών στο εξωτερικό, όπως να ανοίξουν τραπεζικούς λογαριασμούς, να αγοράσουν μετοχές σε επιχειρήσεις στο εξωτερικό, να επενδύσουν εκεί όπου υπάρχουν οι καλύτερες αποδόσεις και να αγοράσουν ακίνητα σε άλλη χώρα.

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να επενδύουν σε άλλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, να κατέχουν την κυριότητα και να συμμετέχουν ενεργά στη διοίκησή τους. Μπορούν επίσης να αντλήσουν χρηματοδότηση, για παράδειγμα μέσω δανείων, όπου αυτή είναι φθηνότερη.

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/capital-movements_el?ettrans=el

Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών

Τόσο οι επαγγελματίες όσο και οι επιχειρήσεις μπορούν ελεύθερα να παρέχουν τις υπηρεσίες τους οπουδήποτε εντός της Ένωσης, είτε σε προσωρινή είτε σε μόνιμη βάση. Προκειμένου να είναι αυτό εφικτό, η ΕΕ εργάζεται για να διευκολύνει την αναγνώριση των προσόντων σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

Για παράδειγμα, οι δημόσιοι διαγωνισμοί για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών (με ορισμένες εξαιρέσεις) δημοσιοποιούνται πλέον σε ολόκληρη την ΕΕ, προκειμένου οι μεμονωμένες επιχειρήσεις/κοινοπραξίες, οπουδήποτε στην επικράτεια της ΕΕ, να μπορούν να υποβάλουν προσφορά. Με αυτόν τον τρόπο, αφενός οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα απόκτησης εισοδήματος και αφετέρου, οι κυβερνήσεις μπορούν να επιλέξουν την πιο επωφελή προσφορά από ένα μεγάλο εύρος προσφορών.

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/40/freedom-of-establishment-and-freedom-to-provide-services>

Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων

Οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, προκειμένου να διαμείνουν, να εργαστούν, να σπουδάσουν, να αναζητήσουν εργασία ή να συνταξιοδοτηθούν. Μπορούν να διαμείνουν σε μια άλλη χώρα της ΕΕ για διάστημα έως και 3 μήνες χωρίς να πρέπει να δηλώσουν τη διαμονή τους. Ωστόσο, ενδέχεται να πρέπει να δηλώσουν την παρουσία τους στις αρμόδιες αρχές. Η μόνη απαίτηση είναι να έχουν στην κατοχή τους ένα έγκυρο εθνικό δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο. Αν πρόκειται να διαμείνουν για διάστημα άνω των 3 μηνών, τότε πρέπει να δηλώσουν τη διαμονή τους. Η ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τις λουπές συνθήκες εργασίας και απασχόλησης. Επιπλέον, το άρθρο αυτό ορίζει ότι ο/η εργαζόμενος/η στην ΕΕ έχει το δικαίωμα να αποδέχεται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας, να κινείται ελεύθερα εντός της χώρας, να διαμένει με σκοπό την εργασία και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μετά την άσκηση της εργασίας.

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/residence-rights/index_el.htm#eu-citizen

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/41/free-movement-of-workers>

ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ

16) Δείτε τη **διαφάνεια 9 της παρουσίασης PowerPoint** ή παραπέμπτε την τάξη στο θεματολογικό δελτίο που υπάρχει στη σ. 30 του **Υλικού για μαθητές**.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αναλαμβάνει δράση μόνο στους τομείς στους οποίους την έχουν εξουσιοδοτήσει τα κράτη μέλη της, βάσει των Συνθηκών της ΕΕ.

17) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να απαντήσουν στο **Υλικό για μαθητές** (σ. 3) σε ποιον τομέα δράσης εμπίπτουν τα παρακάτω:

1. Παίρνεις τουλάχιστον διετή εγγύηση όταν αγοράζεις έναν καινούργιο φορητό υπολογιστή. (Προστασία των καταναλωτών)
2. Αποζημιώνεσαι αν η πτήση σου καθυστερήσει πολύ ή αν ακυρωθεί. (Μεταφορές)
3. Τα προσόντα που έχεις αποκτήσει σε μια χώρα της ΕΕ αναγνωρίζονται σε μια άλλη χώρα της ΕΕ. (Ενιαία αγορά)
4. Το κατώτατο όριο άδειας 20 ημερών κάθε χρόνο για έναν/μία εργαζόμενο/η σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης. (Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις)
5. Ο μέγιστος αριθμός μπακαλιάρων που επιτρέπεται να αλιευτούν. (Αλιεία)
6. Η ποσότητα ενέργειας (φυσικό αέριο/ηλεκτρική ενέργεια) που πρέπει να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια. (Ενέργεια)
7. Το μέγιστο επίπεδο συγκέντρωσης αιωρούμενων σωματιδίων (ρύπων) που επιτρέπεται να υπάρχει στην ατμόσφαιρα. (Περιβάλλον)

Οι Συνθήκες καθορίζουν ποιος μπορεί να νομοθετεί σε ποιους τομείς: η ΕΕ, οι εθνικές κυβερνήσεις ή και οι δύο. Εξηγήστε ότι η ΕΕ έχει διάφορα [επίπεδα αρμοδιοτήτων](#):

Η ΕΕ έχει τρία επίπεδα αρμοδιοτήτων (**διαφάνεια 9 της παρουσίασης PowerPoint**):

- α) Αποκλειστικές αρμοδιότητες, στο πλαίσιο των οποίων μόνο η Ένωση μπορεί να νομοθετεί, και όπου ο ρόλος των κρατών μελών περιορίζεται στην εφαρμογή της νομοθεσίας (π.χ. τελωνειακή ένωση, κανόνες ανταγωνισμού για την ενιαία αγορά, νομισματική πολιτική για τις χώρες της ζώνης του ευρώ).
- β) Συντρέχουσες αρμοδιότητες, στο πλαίσιο των οποίων τα κράτη μέλη μπορούν να νομοθετούν και να θεσπίζουν νομικώς δεσμευτικά μέτρα αν δεν το έχει πράξει η Ένωση (π.χ. γεωργία, αλιεία, περιβάλλον, προστασία των καταναλωτών, μεταφορές, ενέργεια κ.λπ.).
- γ) Υποστηρικτικές αρμοδιότητες, στο πλαίσιο των οποίων η ΕΕ θεσπίζει μέτρα για να υποστηρίξει ή να συμπληρώσει τις πολιτικές των κρατών μελών (π.χ. προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας, βιομηχανία, πολιτισμός, τουρισμός, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός, πολιτική προστασία, διοικητική συνεργασία) (**διαφάνεια 10 της παρουσίασης PowerPoint**).

<https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/division-of-competences-within-the-european-union.html>

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

18) Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές έχουν κατανοήσει τις εργασίες για το σπίτι, που πρέπει να εκπονήσουν στο **Υλικό για μαθητές** (σ. 5-7).

19) Ολοκληρώστε το μάθημα ζητώντας από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν τι καινούργιο έμαθαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Κάντε μια σύντομη συζήτηση μαζί τους.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Για το επόμενο μάθημα, ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να κρατήσουν σημειώσεις σχετικά με πτυχές της καθημερινής τους ζωής που έχουν επηρεαστεί από τη νομοθεσία της ΕΕ. Οι μαθητές/ριες θα μοιραστούν τα ευρήματά τους στην αρχή της επόμενης ενότητας.

Λύσεις ασκήσεων/απαντήσεις για την Επανάληψη μαθήματος της Ενότητας 1

Άσκ. 1) 1β, 2δ, 3γ, 4α, 5ε

Άσκ. 2) I. β, II. ε, III. γ, IV. δ, V. α

Άσκ. 3) Απαντήσεις μαθητών/ριών:

αξιοπρέπεια, ελευθερία, δημοκρατία, ισότητα, κράτος δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα.

Άσκ. 4)

α) Λ (Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία)

β) Σ

γ) Λ (Χρειάζεστε ταυτότητα στα αεροδρόμια, για να κλείσετε δωμάτιο σε ξενοδοχείο κ.λπ. Πολλές χώρες απαιτούν επίσης οι ταξιδιώτες/ισσες να έχουν μαζί τους κάποιο αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας)

δ) Λ (Η Βουλγαρία και η Ρουμανία είναι πλήρη μέλη του Σένγκεν από

ε) Λ (Επίσης, δεν γίνεται έλεγχος μεταναστών στα σύνορα Ισπανίας και Γαλλίας. Όμως, ακόμα και αν πήγαιναν στη Γαλλία μέσω μιας χώρας εκτός ΕΕ, ο/η φίλος/η θα έπρεπε να είναι κάτοχος θεώρησης Σένγκεν, η οποία ισχύει για τη Γαλλία).

Άσκ. 5)

α) Κεφαλαίων/προσώπων

β) Υπηρεσιών/κεφαλαίων

γ) Εμπορευμάτων/κεφαλαίων

δ) Εμπορευμάτων/κεφαλαίων

ε) Προσώπων

Άσκ. 6) Απαντήσεις μαθητών/ριών

Άσκ. 7)

α) Συντρέχουσες

β) Υποστηρικτικές

γ) Αποκλειστικές

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- Εισαγωγή στην ιδέα της συμμετοχικής δημοκρατίας
- Εισαγωγή στα κύρια νομοθετικά όργανα της ΕΕ
- Επεξήγηση της νομοθετικής διαδικασίας στην ΕΕ
- Εισαγωγή στην ιδέα της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ ΘΑ ΜΑΘΟΥΝ:

- Ποια είναι τα κύρια θεσμικά όργανα της ΕΕ
- Πώς νομοθετεί η ΕΕ
- Πώς μπορούν να επηρεάσουν τις πολιτικές της ΕΕ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΞΑΣΚΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ:

- Ερευνητικές δεξιότητες
- Χρήση ιστότοπων της διαδικτυακής πύλης Eurora
- Συζήτηση/ανταλλαγή πληροφοριών

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ:

- Παρουσίαση PowerPoint της Ενότητας 2
- Βίντεο 4-6

Βήματα μαθήματος

- 1) Ελέγξτε τις εργασίες για το σπίτι του προηγούμενου μαθήματος, καθώς και τις σημειώσεις από την προαιρετική δραστηριότητα (αν έγινε).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 2) Γράψτε τη λέξη «Δημοκρατία» στον πίνακα. Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες πώς αντιλαμβάνονται αυτόν τον όρο. Συζητήστε μαζί τους τι γνωρίζουν σχετικά με τους δημοκρατικούς θεσμούς στη χώρα τους.

- 3) Δείξτε τη **διαφάνεια 2 της παρουσίασης PowerPoint**. Εξηγήστε τους ότι, στο σημερινό μάθημα, θα αναφερθείτε σε δύο διαφορετικές μορφές δημοκρατίας: την αντιπροσωπευτική δημοκρατία και τη συμμετοχική δημοκρατία.

Αντιπροσωπευτική δημοκρατία είναι η μορφή διακυβέρνησης στην οποία οι πολίτες **εκλέγουν** τους αντιπροσώπους τους (δηλαδή τα μέλη του κοινοβουλίου), τους οποίους **εξουσιοδοτούν** να προτείνουν και να υιοθετούν νομοθεσία.

Ο όρος **συμμετοχική δημοκρατία** αναφέρεται στους μηχανισμούς μέσω των οποίων οι πολίτες **συμμετέχουν στις δημόσιες διαδικασίες λήψης αποφάσεων**. Η συμμετοχική δημοκρατία συμπληρώνει, επομένως, την αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

- 4) Δείξτε τη **διαφάνεια 3 της παρουσίασης PowerPoint**. Εξηγήστε ότι η ΕΕ διαθέτει τρία κύρια θεσμικά όργανα, τα οποία είναι υπεύθυνα για την πρόταση και για την έγκριση νομοθεσίας: την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- 5) Δείξτε τη **διαφάνεια 4 της παρουσίασης PowerPoint**. Κάντε μια εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τι κάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή;

Προτείνει νέους νόμους

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το μόνο θεσμικό όργανο της ΕΕ το οποίο έχει το δικαίωμα να υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις για έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και το οποίο:

- προστατεύει τα συμφέροντα της ΕΕ και των πολιτών της σε ζητήματα που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά σε εθνικό επίπεδο,
- αποσαφηνίζει τεχνικές λεπτομέρειες, αφού συμβουλευτεί εμπειρογνώμονες και το κοινό.

Διαχειρίζεται τις πολιτικές της ΕΕ και κατανέμει τους χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ

- Καθορίζει τις προτεραιότητες δαπανών της ΕΕ, από κοινού με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.
- Καταρτίζει τους ετήσιους προϋπολογισμούς και τους υποβάλλει προς έγκριση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- Εποπτεύει το πώς δαπανώνται τα χρήματα της ΕΕ, μέσω εξονυχιστικού ελέγχου που πραγματοποιεί το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επιβάλλει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

- Μαζί με το Δικαστήριο, διασφαλίζει ότι το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζεται ορθά σε όλα τα κράτη μέλη.

Εκπροσωπεί την ΕΕ στη διεθνή σκηνή

- Ομιλεί εξ ονόματος όλων των χωρών της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς, ειδικότερα στους τομείς της εμπορικής πολιτικής και της ανθρωπιστικής βοήθειας.
- Διαπραγματεύεται διεθνείς συμφωνίες για λογαριασμό της ΕΕ.

Σύνθεση

Η πολιτική ηγεσία ασκείται από το Σώμα των 27 επιτρόπων (ένας από κάθε χώρα της ΕΕ) – υπό την ηγεσία του/της προέδρου της Επιτροπής, που αποφασίζει ποιος είναι αρμόδιος για κάθε τομέα πολιτικής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (που απαρτίζεται από τους αρχηγούς των κρατών ή των κυβερνήσεων όλων των χωρών της ΕΕ) προτείνει τον/την υποψήφιο/α για την προεδρία, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στη συνέχεια, για να εκλεγεί πρόεδρος, ο/η υποψήφιος/α πρέπει να εξασφαλίσει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής προτείνονται από τις κυβερνήσεις των χωρών τους και υποβάλλονται σε μια διαδικασία έγκρισης, στην οποία συμμετέχουν ο/η εκλεγμένος/η πρόεδρος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/european-commission_el

- 6) Δείξτε τη **διαφάνεια 5 της παρουσίασης PowerPoint**. Κάντε μια εισαγωγή στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τι κάνει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Διαπραγματεύεται και εκδίδει νόμους της ΕΕ

Το Συμβούλιο είναι ουσιαστικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Διαπραγματεύεται και εκδίδει νομοθετικές πράξεις, στις περισσότερες περιπτώσεις από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Απαρτίζεται από υπουργούς όλων των χωρών της ΕΕ.

Συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών

Το Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών σε συγκεκριμένους τομείς, όπως:

- οι οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές,
- η παιδεία, ο πολιτισμός, η νεολαία και ο αθλητισμός,
- η πολιτική απασχόλησης.

Αναπτύσσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ

Το Συμβούλιο καθορίζει και εφαρμόζει την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που χαράσσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Σε αυτήν την πολιτική περιλαμβάνονται επίσης η αναπτυξιακή και η ανθρωπιστική βοήθεια, η άμυνα και οι εμπορικές συναλλαγές της ΕΕ.

Συνάπτει διεθνείς συμφωνίες

Το Συμβούλιο δίνει την εντολή στην Επιτροπή να διαπραγματευτεί εξ ονόματος της ΕΕ συμφωνίες της ΕΕ με χώρες εκτός ΕΕ ή με διεθνείς οργανισμούς. Στο τέλος των διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο αποφασίζει για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας.

Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Το Συμβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ, από κοινού με το Κοινοβούλιο.

Ο προϋπολογισμός καλύπτει περίοδο ενός ημερολογιακού έτους. Συνήθως, εγκρίνεται τον Δεκέμβριο και ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

<https://www.consilium.europa.eu/el/council-eu/>

- 7) Προβάλετε το Βίντεο 4 (**διαφάνεια 6 της παρουσίασης PowerPoint**) σχετικά με τις ευρωπαϊκές εκλογές. Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες αν γνωρίζουν ποιοι βουλευτές εκπροσωπούν την εκλογική τους περιφέρεια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Πότε διεξήχθησαν οι τελευταίες εκλογές; Πότε θα διεξαχθούν οι επόμενες εκλογές; Πιστεύουν ότι είναι σημαντικό να ψηφίζεις στις εκλογές; Γιατί;/Γιατί όχι;

- 8) Δείξτε τη **διαφάνεια 7 της παρουσίασης PowerPoint**. Κάντε μια εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τι κάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο;

Νομοθετεί

- Εγκρίνει νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, μαζί με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Αποφασίζει για διεθνείς συμφωνίες.
- Αποφασίζει για θέματα διεύρυνσης.
- Εξετάζει το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής και της ζητά να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις.

Εποπτεύει

- Ασκεί δημοκρατικό έλεγχο σε όλα τα όργανα της ΕΕ. [Σε αυτό το σημείο, χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα για καλύτερη κατανόηση από τους/τις μαθητές/ριες].
- Εκλέγει τον/την πρόεδρο της Επιτροπής και εγκρίνει την Επιτροπή ως σώμα. Έχει τη δυνατότητα να καταθέσει πρόταση μομφής, υποχρεώνοντας την Επιτροπή σε παραίτηση.
- Χορηγεί απαλλαγή, δηλαδή τελική έγκριση για τον τρόπο με τον οποίο εκτελέστηκε ο προϋπολογισμός της ΕΕ.
- Εξετάζει αναφορές πολιτών και συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές.
- Συζητά τη νομισματική πολιτική με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Υποβάλλει ερωτήσεις στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο.
- Εκτελεί χρέη παρατηρητή σε εκλογικές διαδικασίες.

Προετοιμάζει τον προϋπολογισμό

- Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ, από κοινού με το Συμβούλιο.
- Εγκρίνει τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ, δηλαδή το «Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο».

Σύνθεση

Οι εκλογές γίνονται κάθε 5 χρόνια. Ο αριθμός των ευρωβουλευτών για κάθε χώρα είναι γενικά ανάλογος του πληθυσμού της. Καμία χώρα δεν μπορεί να έχει λιγότερους από 6 ή περισσότερους από 96 βουλευτές, ενώ ο συνολικός αριθμός τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 750 (συν τον/την πρόεδρο). Στη θητεία 2024-2029, ο αριθμός των ευρωβουλευτών είναι 719 συν τον Πρόεδρο. Οι βουλευτές συγκροτούν ομάδες με βάση την πολιτική τους τοποθέτηση, και όχι την εθνικότητά τους.

Ο/η πρόεδρος εκπροσωπεί το Κοινοβούλιο στα άλλα όργανα της ΕΕ και στον έξω κόσμο, και έχει τον τελευταίο λόγο στην έγκριση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/european-parliament_el

Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

9) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να περιγράψουν τη νομοθετική διαδικασία στη χώρα τους. Δώστε τις αναγκαίες επεξηγήσεις, εφόσον χρειάζεται.

10) Προβάλετε το Βίντεο 5 (**διαφάνεια 8 της παρουσίασης PowerPoint**), το οποίο περιγράφει τη νομοθετική διαδικασία στην ΕΕ. Εξηγήστε ότι ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ καταλήγει σε αποφάσεις εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις και οι ανάγκες όλων των ενδιαφερόμενων μερών: της ΕΕ ως οργανισμού, των επιμέρους κρατών μελών και των πολιτών αυτών των κρατών μελών.

11) Δείτε τη **διαφάνεια 9 της παρουσίασης PowerPoint**. Χρησιμοποιήστε το διάγραμμα ροής για να βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές/ριες έχουν κατανοήσει τα βασικά σημεία της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Η νομοθετική διαδικασία

Σημείωση: Η παρακάτω περιγραφή είναι απλουστευμένη.

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει νομοθετικές πράξεις και πολιτικές με δική της πρωτοβουλία. Ανταποκρίνεται επίσης σε σχετικές προσκλήσεις προερχόμενες από:
  - το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων όλων των χωρών της ΕΕ),
  - το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (υπουργοί κυβερνήσεων όλων των χωρών της ΕΕ),
  - το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (τα μέλη του οποίου εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία από τους πολίτες της ΕΕ),
  - τους ίδιους τους πολίτες, μετά από μια επιτυχή [Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών](#).
2. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη και με τους πολίτες, και στη συνέχεια υποβάλλει την πρότασή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Σε εκείνο το στάδιο ακολουθεί πιθανότατα ένας γύρος τροποποιήσεων/τροποποιήσεων επί τροποποιήσεων.
4. Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταλήξουν σε συμφωνία, η πρόταση εγκρίνεται.

Ορισμένες νομοθετικές πράξεις (οι κανονισμοί και οι αποφάσεις) αποκτούν αυτομάτως δεσμευτικό χαρακτήρα σε όλη την ΕΕ από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους. Κάποιες άλλες νομοθετικές πράξεις (οι οδηγίες) πρέπει να ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία από τις χώρες της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί κατά πόσο η νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται ορθά και εγκαίρως και, στην αντίθετη περίπτωση, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Σε σχέση με αυτόν τον ρόλο της, η Επιτροπή χαρακτηρίζεται «θεματοφύλακας των Συνθηκών».

https://commission.europa.eu/law/law-making-process_el

<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/powers-and-procedures/legislative-powers>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

- 12) Προβάλετε το Βίντεο 6 (**διαφάνεια 10 της παρουσίασης PowerPoint**), το οποίο αποτελεί μια εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών. Εξηγήστε στους/στις μαθητές/ριες ότι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών αποτελεί έναν τρόπο με τον οποίο οι μέσοι πολίτες μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΕΕ —είναι δηλαδή μια μορφή συμμετοχικής δημοκρατίας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, χρησιμοποιήστε τον παρακάτω σύνδεσμο (οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ):

https://citizens-initiative.europa.eu/_el

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 13) Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές/ριες έχουν κατανοήσει ποιες εργασίες πρέπει να κάνουν για το επόμενο μάθημα, στο **Υλικό για μαθητές** (σ. 13-15).
- 14) Πριν αποχωρήσουν οι μαθητές/ριες, ζητήστε τους να χωριστούν σε ζευγάρια και να σκεφτούν τρεις ερωτήσεις που θα θέσουν στον/στη συμμαθητή/ριά τους σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος. Οι μαθητές/ριες θέτουν τις ερωτήσεις και απαντούν στις ερωτήσεις που τους γίνονται.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Οι μαθητές/ριες δημιουργούν μια σύντομη έρευνα για τους/τις συμμαθητές/ριές τους, προκειμένου να μάθουν πόσα γνωρίζουν για τον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις αρμοδιότητές της. Αναλύουν και συζητούν τα αποτελέσματα στην τάξη.

Λύσεις ασκήσεων/απαντήσεις για την Επανάληψη μαθήματος της Ενότητας 2

Άσκ. 1) α. Επ Σ β. Κ γ. Επ δ. Σ ε. Κ Σ στ. Επ ζ. Κ η. Κ Σ

Άσκ. 2) α. 3 β. 1 γ. 4 δ. 6 ε. 2 στ. 5

Άσκ. 3) α. Λ (μόνο η Επιτροπή) β. Λ (το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο) γ. Σ δ. Σ ε. Λ (μόνο σε τομείς δράσης όπου έχει την αρμοδιότητα να το κάνει)

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών
- Προτρέψτε τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν ζητήματα τα οποία θεωρούν σημαντικά και τα οποία θα μπορούσαν να είναι σχετικά και στο επίπεδο της ΕΕ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ ΘΑ ΜΑΘΟΥΝ:

- Τι είναι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών
- Ποιοι είναι οι κανόνες διοργάνωσης μιας Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας επιτυχημένης εκστρατείας

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΞΑΣΚΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ:

- Σχεδιασμός
- Συνεργασία στο πλαίσιο της ομάδας
- Ανταλλαγή ιδεών
- Πλοήγηση σε ιστότοπους της ΕΠΠ και της διαδικτυακής πύλης Ευρώπη

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ:

- Παρουσίαση PowerPoint της Ενότητας 3
- Βίντεο 6 και 7

Βήματα μαθήματος

- 1) Ελέγξτε τις εργασίες για το σπίτι του προηγούμενου μαθήματος, καθώς και τα αποτελέσματα από την προαιρετική δραστηριότητα (αν έγινε).
- 2) Οι μαθητές/ριες θα πρέπει να έχουν προετοιμάσει την απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - α) Πόση προσοχή δίνετε στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Τις παρακολουθείτε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης/στις ειδήσεις;
  - β) Θεωρείτε δημοκρατικό τον τρόπο λήψης αποφάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση;
  - γ) Με ποιους τρόπους θεωρείτε ότι η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσε να γίνει πιο δημοκρατική;

Αφιερώστε χρόνο στη συζήτηση και συλλογή πληροφοριών από προαιρετική δραστηριότητα, εάν πραγματοποιήθηκε.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ – ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

- 3) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σας απαντήσουν τι θυμούνται σχετικά με την ΕΠΠ από το προηγούμενο μάθημα, έχοντας κλειστό το **Υλικό για μαθητές**. Έπειτα, προβάλτε ξανά το Βίντεο 6 (**διαφάνεια 2 της παρουσίασης PowerPoint**).

Βασικά βήματα

1. Βρείτε άλλα έξι άτομα από άλλες έξι χώρες της ΕΕ που έχουν δικαίωμα ψήφου στις ευρωπαϊκές εκλογές, και με τα οποία θα σχηματίσετε μια ομάδα.
2. Ορίστε τον στόχο σας και ζητήστε από την Επιτροπή να καταχωρίσει την πρωτοβουλία.
3. Μόλις λάβετε θετική απάντηση, η πρωτοβουλία δημοσιεύεται στον ιστότοπο.
4. Συγκεντρώστε 1 εκατομμύριο υπογραφές, που θα προέρχονται από τουλάχιστον 7 χώρες της ΕΕ, εντός 12 μηνών (οι δηλώσεις υποστήριξης μπορούν να συγκεντρωθούν ηλεκτρονικά ή και σε χαρτί).
5. Ζητήστε από τις αρμόδιες εθνικές αρχές να επικυρώσουν τις δηλώσεις υποστήριξης.
6. Υποβάλετε την πρωτοβουλία σας στην Επιτροπή.
7. Πραγματοποίηση συνάντησης με εκπροσώπους της Επιτροπής.
8. Διεξαγωγή δημόσιας ακρόασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
9. Απάντηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
10. Η Επιτροπή θα διατυπώσει ενδεχομένως τη δράση που θα προτείνει ως απάντηση στην πρωτοβουλία σας.

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση: https://citizens-initiative.europa.eu/_el

- 4) Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες ποια βήματα πρέπει να ακολουθηθούν για τη διοργάνωση μιας πρωτοβουλίας. Αφού απαντήσουν, δείξτε τη **διαφάνεια 3 της παρουσίασης PowerPoint** ή ζητήστε τους να ανοίξουν το **Υλικό για μαθητές** στη σ. 16.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ;

- 5) Στο πλαίσιο των εργασιών για το σπίτι, ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/ριες να προετοιμάσουν το εξής:
Επισκέψου τη διεύθυνση https://citizens-initiative.europa.eu/_el. Βρες μια πρωτοβουλία που θα υποστήριζες πρόθυμα. Για το επόμενο μάθημα, προετοιμάσου ώστε να μπορείς να εξηγήσεις γιατί θα υποστήριζες αυτή την πρωτοβουλία. Ζητήστε από όλους/όλες τους/τις μαθητές/ριες (ή επιλέξτε ορισμένους/ες από αυτούς/αυτές) να μοιραστούν την απόφασή τους με την τάξη.
- 6) Ρωτήστε τους/τις μαθητές/ριες της τάξης αν θα υποστήριζαν πρόθυμα όλες τις πρωτοβουλίες που αναφέρθηκαν. Υπάρχουν κάποιες πρωτοβουλίες τις οποίες δεν θα μπορούσαν να υποστηρίξουν; Γιατί;

Προτεινόμενες απαντήσεις:

- Το ζήτημα της πρωτοβουλίας πρέπει να είναι κάτι που επηρεάζει/αφορά την πλειονότητα των χωρών της ΕΕ.
- Πρέπει να έχει ευρεία απήχηση.
- Πρέπει να είναι κάτι για το οποίο να μπορεί να προταθεί νέα νομοθεσία (να μην είναι, δηλαδή, απλώς ένα ηθικό ζήτημα).
- Θα πρέπει να ζητείται συγκεκριμένη δράση (όχι απλώς «κάτι πρέπει να γίνει»).
- Η δράση που ζητείται από την Επιτροπή θα πρέπει να συνδέεται ξεκάθαρα με την επίλυση του ζητήματος.

- 7) Ρωτήστε την τάξη ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας επιτυχημένης ΕΠΠ. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν, σε γενικές γραμμές, ποια θα ήταν τα συστατικά μιας επιτυχημένης ΕΠΠ.

- 8) Προβάλετε το Βίντεο 7 (**διαφάνεια 4 της παρουσίασης PowerPoint**).

- 9) Δείξτε τη **διαφάνεια 5 της παρουσίασης PowerPoint** ή ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να πάνε στη σ. 30 του **Υλικού για μαθητές**. Χωρίστε την τάξη σε ομάδες των τριών ή των τεσσάρων ατόμων. Εξηγήστε ότι οι πρωτοβουλίες πρέπει να εμπύπτουν στους τομείς δράσης της ΕΕ για τους οποίους η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομοθετικής πράξης. Ζητήστε από την κάθε ομάδα να σκεφτεί μια ιδέα για μια πρωτοβουλία που θα ενέπιπτε σε έναν από τους τομείς δράσης της ΕΕ. Αφιερώστε χρόνο για συζήτηση και για ανατροφοδότηση από κάθε ομάδα.

Παραδείγματα τομέων δράσης της ΕΕ: Γεωργία και δικαιώματα των ζώων, Περιβάλλον και κλίμα, Ασφάλεια των τροφίμων, Υγεία, Προστασία των καταναλωτών, Πολιτισμός και μέσα ενημέρωσης, Εκπαίδευση, νεολαία και αθλητισμός, Ενέργεια, Απαγόρευση των διακρίσεων, Ανθρωπιστική βοήθεια, Μεταφορές.

Επισκεφτείτε επίσης τη διεύθυνση:

https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_el

Προκειμένου να βεβαιωθείτε ως προς τη δυνατότητα της Επιτροπής να προτείνει νομοθετική πράξη, θα πρέπει να αναζητήσετε τις σχετικές αναφορές στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα:

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ XX
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άρθρο 192

(πρώην άρθρο 175 της ΣΕΚ)

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζουν, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Ένωση για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 191.

[EUR-Lex - 12012E192 - EL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

12008E078

Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ - ΤΙΤΛΟΣ V: Ο ΧΩΡΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - Κεφάλαιο 2: Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση - Άρθρο 78 (πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2, της ΣΕΚ)

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 115 της 09/05/2008 σ. 0076 - 0077

Άρθρο 78

(πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2, της ΣΕΚ)

3. In the event of one or more Member States being confronted by an emergency situation characterised by a sudden inflow of nationals of third countries, the Council, on a proposal from the Commission, may adopt provisional measures for the benefit of the Member State(s) concerned. It shall act after consulting the European Parliament.

[EUR-Lex - 12008E078 - EL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=EN#page=17>

10) Γράψτε τις ιδέες στον πίνακα και ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να ψηφίσουν μια ιδέα την οποία θα υποστήριζε κάθε μαθητής/ρια (ή η πλειονότητα).

11) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να επιστρέψουν στις ομάδες τους. Έχοντας υπόψη τη διαδικασία της ΕΠΠ, ζητήστε να σκεφτούν πώς θα οργάνωναν αυτήν την εκστρατεία, εστιάζοντας στο διάγραμμα (διαφάνεια 6 της παρουσίασης PowerPoint):

- Πώς θα ονομάζατε την εκστρατεία;
- Τι θα κάνατε για να βρείτε συνεργάτες/ριες σε άλλες 6 χώρες της ΕΕ;
- Πού πρέπει ενδεχομένως να ξοδέψετε χρήματα;
- Πώς θα βρίσκατε χρηματοδότηση για την εκστρατεία σας;
- Πώς θα «πουλούσατε» την ιδέα σας για να συγκεντρώσετε υπογραφές;
- Πώς θα προσελκύατε την προσοχή των μέσων ενημέρωσης;

Οι μαθητές/ριες μπορούν να κρατήσουν σημειώσεις στο **Υλικό για μαθητές**.

12) Καλέστε πάλι την κάθε ομάδα και ζητήστε την ανατροφοδότηση των μαθητών/ριών.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

13) Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές/ριες έχουν τις γνώσεις που χρειάζονται για να κάνουν τις εργασίες για το στίτι (σ. 18-19).

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Οι μαθητές/ριες δημιουργούν μια θυρίδα υποβολής προτάσεων ή διεξάγουν μια διαδικτυακή δημοσκόπηση, προκειμένου να μάθουν ποια ζητήματα απασχολούν τους/τις άλλους/ες μαθητές/ριες στο σχολείο τους, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- Δημιουργία από τους/τις μαθητές/ριες της δικής τους εκστρατείας
- Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ ΘΑ ΜΑΘΟΥΝ:

- Βασικές αρχές της επιτυχημένης επικοινωνίας
- Ευαισθητοποίηση κοινού
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας επιτυχημένης εκστρατείας

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΞΑΣΚΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΡΙΕΣ:

- Σχεδιασμός
- Παιχνίδι ρόλων
- Συνεργασία στο πλαίσιο της ομάδας
- Ανταλλαγή ιδεών
- Στόχευση κοινού της εκστρατείας

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ:

- Παρουσίαση PowerPoint της Ενότητας 4

Βήματα μαθήματος

ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

- 1) Οι μαθητές/ριες κλήθηκαν να εξετάσουν μια εκστρατεία την οποία αισθάνονταν ότι θα μπορούσαν να υποστηρίξουν. Πηγαίνετε στη **διαφάνεια 2 της παρουσίασης PowerPoint** ή γράψτε τις παρακάτω επικεφαλίδες στον πίνακα: Κείμενο, Φωτογραφίες/βίντεο, Γραφικά, Συνεργάτες/ριες, Άλλο. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να περιγράψουν συνοπτικά τα επιτυχημένα σημεία της εκστρατείας που επέλεξαν και να τα τοποθετήσουν κάτω από αυτές τις επικεφαλίδες.

- 2) Αφιερώστε χρόνο για να συζητήσετε με τους/τις μαθητές/ριες γιατί θεωρούν ότι αυτές οι εκστρατείες ήταν γενικά επιτυχημένες.

Σκεφτείτε παράγοντες όπως:

- ευρεία απήχηση,
- πρακτικότητα,
- κοινωνικοί/πολιτικοί/οικονομικοί προβληματισμοί,
- τομείς δράσης της ΕΕ.

Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα επιτυχημένων εκστρατειών στη διεύθυνση:

https://citizens-initiative.europa.eu/find-initiative_el?STATUS%5B0%5D=ANSWERED Μπορείτε να δείτε εκστρατείες για τις οποίες εκκρεμεί απάντηση στη διεύθυνση:

https://citizens-initiative.europa.eu/find-initiative_el?CATEGORY%5B0%5D=any&SECTION=ALL&STATUS%5B0%5D=SUBMITTED

- 3) Οι μαθητές/ριες κλήθηκαν να σκεφτούν για την εκστρατεία που υποστήριξαν στην Ενότητα 3 και για το πώς θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν την επιτυχία αυτής της εκστρατείας με δράσεις εντός και εκτός διαδικτύου. Αφιερώστε λίγο χρόνο για να συζητήσετε τις ιδέες τους στην τάξη.

Οι μαθητές/ριες θα πρέπει να σκεφτούν τα εξής:

- Πώς θα βρουν άτομα σε άλλες χώρες.
- Πού θα πρέπει ενδεχομένως να ξοδέψουν χρήματα.
- Πώς θα συγκεντρώσουν χρήματα.
- Ποια κανάλια επικοινωνίας θα χρησιμοποιήσουν για να προσεγγίσουν άτομα.
- Ποια άτομα θα προσεγγίσουν.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΙΘΟΥΣ

- 4) Πηγαίνετε στη **διαφάνεια 3 της παρουσίασης PowerPoint** ή ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να πάνε στη σ. 20 του **Υλικού για μαθητές**. Εξηγήστε ότι, προκειμένου μια εκστρατεία να είναι επιτυχημένη όσον αφορά την υποστήριξη που θα εξασφαλίσει, πρέπει να πειστεί το κοινό ότι πίσω από την εκστρατεία βρίσκεται μια καλή ιδέα. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις παρακάτω τέσσερις προσεγγίσεις (ή έναν συνδυασμό τους) προκειμένου να διατυπώσουμε το επιχειρημά μας. Σε ποια από τις παρακάτω τέσσερις προσεγγίσεις θεωρούν οι μαθητές/ριες ότι θα ανταποκρίνονταν πιο θετικά;

Λογική: Έχει νόημα η ιδέα; Υπάρχει άμεση σχέση ανάμεσα στην ανάληψη δράσης που ζητά η εκστρατεία και, για παράδειγμα, στις βελτιώσεις που η υλοποίηση αυτής της δράσης θα επιφέρει στην κοινωνία/οικονομία/καθημερινή ζωή/υγεία;

Συναίσθημα: Το θέμα της εκστρατείας είναι κάτι που προκαλεί φόβο στους ανθρώπους; Πόσο καλύτερα θα αισθανθούν αν επιλυθεί το ζήτημα; Πώς θα αισθανθούν αν το ζήτημα δεν επιλυθεί/αν δεν κάνουν τίποτα γι' αυτό; Μπορούν να ταυτιστούν με τον σκοπό της εκστρατείας; Είναι κάτι ελπιδοφόρο;

Ηθική: Πρόκειται για ηθικό ζήτημα; Πρόκειται για ηθικά επιλήψιμο ζήτημα; Θα πρέπει να επιλύσουμε το ζήτημα απλώς και μόνο επειδή είναι σωστό να το κάνουμε (παρότι μπορεί να υπάρξει τίμημα);

Αξιοπιστία: Υπάρχουν αξιόπιστες πηγές που υποστηρίζουν την πρότασή μας (επιστήμη, έρευνα κ.λπ.); Υπάρχουν άτομα/ομάδες που θαυμάζουμε ή σεβόμαστε (και που είναι αποδεδειγμένα γνώστες/ριες του ζητήματος), και που έχουν υιοθετήσει παρόμοια θέση ή έχουν εμπλακεί σε δράση για τον ίδιο σκοπό;

- 5) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν τέσσερις ή περισσότερες πιθανές πρωτοβουλίες (μπορούν να είναι αυτές που σκέφτηκαν στο προηγούμενο μάθημα ή καινούργιες που βρήκαν) και να τις γράψουν στον πίνακα.

ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΙΘΩ

- 6) Χωρίστε την τάξη σε ζευγάρια. Σε κάθε ζευγάρι, το ένα μέλος θα είναι το «Α» και το άλλο το «Β».
- 7) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να φανταστούν ότι βρίσκονται έξω από ένα σουπερμάρκετ, στο πλαίσιο της εκστρατείας υποστήριξης μιας πρωτοβουλίας. Ο/η μαθητής/ρια Α πρέπει να επιλέξει μια πρωτοβουλία που θεωρεί ότι θα μπορούσε να υποστηριχτεί καλύτερα με βάση τη λογική. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι δεν είναι απαραίτητο οι μαθητές/ριες να συμφωνούν πραγματικά με την υπόθεση που υποστηρίζουν.

- 8) Δώστε στον/στη μαθητή/ρια Α λίγα λεπτά για να πείσει τον/τη μαθητή/ρια Β ότι θα έπρεπε να υποστηρίξει την πρωτοβουλία. Κατόπιν, ο/η μαθητής/ρια Β πρέπει να προβάλλει αντεπιχειρήματα. Ο/η μαθητής/ρια Α δεν χρειάζεται να απαντήσει.
- 9) Στη συνέχεια, οι μαθητές/ριες θα ανταλλάξουν ρόλους και ο/η μαθητής/ρια Β θα επιλέξει μια άλλη πρωτοβουλία και θα την υποστηρίξει χρησιμοποιώντας επιχειρήματα συγκινησιακού χαρακτήρα (δηλαδή που απευθύνονται στο συναίσθημα). Ο/η μαθητής/ρια Α πρέπει να απαντήσει.
- 10) Συνεχίστε να εναλλάσσετε τους ρόλους για να καλύψετε κατά παρόμοιο τρόπο την επίκληση στην ηθική και στην αξιοπιστία.
- 11) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν αν η προσέγγισή τους ήταν η καταλληλότερη για την επιλεγμένη πρωτοβουλία. Σε ποιο βαθμό θεωρούν ότι πέτυχαν τον σκοπό τους; Αποκάλυψαν τα αντεπιχειρήματα κάποια αδυναμία στα υποστηρικτικά επιχειρήματα;

ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

- 12) Υπενθυμίστε στους/στις μαθητές/ριες ότι, προκειμένου να είναι επιτυχημένη η εκστρατεία, θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσουν πάνω από μία προσέγγιση (επίκληση στη λογική, στο συναίσθημα, στην αξιοπιστία, στην ηθική). Θα πρέπει επίσης να σκεφτούν πιθανά αντεπιχειρήματα και να προσπαθήσουν να τα αντικρούσουν πριν αυτά τεθούν.

- 13) Πηγαίνετε στη **διαφάνεια 4 της παρουσίασης PowerPoint** ή γράψτε την παρακάτω δήλωση στον πίνακα: «Θα πρέπει να καταργήσουμε τη χρήση φυτοφαρμάκων στη γεωργία».
- 14) Οι μαθητές/ριες παραμένουν στο ίδιο ζευγάρι ή αλλάζουν. Αναφέρετε στους/στις μαθητές/ριες ότι και τα δύο μέλη του ζευγαριού υποδύονται μαθητές/ριες της ηλικίας τους. Ο/η μαθητής/ρια Α θα πρέπει να υποστηρίξει τη δήλωση χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε από τις παραπάνω προσεγγίσεις, την οποία θεωρεί κατάλληλη. Ο/η μαθητής/ρια Β θα πρέπει να προσπαθήσει να βρει αντεπιχειρήματα.
- 15) Στη συνέχεια, οι μαθητές/ριες ανταλλάσσουν ρόλους, όμως αυτή τη φορά, ο/η μαθητής/ρια Β (που υποστηρίζει τη δήλωση) είναι μαθητής/ρια, ενώ ο/η μαθητής/ρια Α (που προβάλλει αντεπιχειρήματα) είναι αγρότης/ισσα.
- 16) Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να σκεφτούν τα αντεπιχειρήματα που διατυπώθηκαν. Άλλαξαν όταν το ένα μέλος του ζευγαριού υποδύθηκε τον/την αγρότη/ισσα;

ΕΥΡΕΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

- 17) Υπογραμμίστε στους/στις μαθητές/ριες ότι, αν θέλουν να εξασφαλίσουν τη μέγιστη δυνατή υποστήριξη για την εκστρατεία τους, θα πρέπει να πείσουν διαφορετικές ομάδες ατόμων, που μπορεί να έχουν διαφορετικούς προβληματισμούς.

Η εύρεση κοινού εδάφους και η κατανόηση της διαφορετικής οπτικής των διαφόρων ενδιαφερόμενων που εμπλέκονται σε μια υπόθεση είναι κομβικής σημασίας για τη νομοθετική διαδικασία στην ΕΕ. Αυτό ισχύει και για μια πρωτοβουλία που ξεκινούν οι πολίτες, στο πλαίσιο της ΕΠΠ, σκοπός της οποίας είναι να μεταφραστεί σε νομοθεσία. Αν μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών καταφέρει να συγκεντρώσει 1 εκατομμύριο υπογραφές, και αν η Επιτροπή αποφασίσει να προτείνει νομοθετική πράξη, οι συννομοθέτες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, θα πρέπει να καταλήξουν σε συμβιβασμό προκειμένου αυτή η νομοθετική πράξη να εγκριθεί. Πριν προτείνει νομοθετική πράξη, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τις θέσεις όλων των επηρεαζόμενων μερών. Τα μέλη του Κοινοβουλίου θα εξετάσουν τις επιπτώσεις στα πρόσωπα και στις επιχειρήσεις των εκλογικών περιφερειών τους. Τέλος, στο Συμβούλιο, οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων από κάθε χώρα της ΕΕ θα εξετάσουν το ζήτημα μεμονωμένα, σε εθνικό επίπεδο, καθώς ορισμένες χώρες μπορεί να επηρεάζονται περισσότερο ή διαφορετικά από άλλες. Όλα αυτά τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να διαπραγματευτούν και να καταλήξουν σε συμβιβασμό, αν η πρωτοβουλία πρόκειται να μεταφραστεί σε νομοθεσία.

18) Πηγαίνετε στη **διαφάνεια 5 του PowerPoint** ή γράψτε τα παρακάτω στον πίνακα: μαθητής/ρια, γονέας, επιχειρηματίας, πολιτικός.

19) Χωρίστε την τάξη σε 4 ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα έναν από τους παραπάνω ρόλους. Καθένας από αυτούς τους ρόλους αντιστοιχεί σε ένα «πρόσωπο» που συγκεντρώνει τα κύρια χαρακτηριστικά μιας ομάδας ατόμων. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/ριες να μεταβούν στη σ. 21 του **Υλικού για μαθητές** και να κρατήσουν σημειώσεις για το τι προκαλεί ανησυχία σε αυτό το «πρόσωπο» και για το τι το κάνει να αισθάνεται ασφάλεια.

20) Δώστε στους/στις μαθητές/ριες λίγα λεπτά για να συζητήσουν μεταξύ τους στις ομάδες τους. Κατόπιν, ζητήστε τους να σχολιάσουν στην υπόλοιπη τάξη αυτά που έγραψαν. Προτρέψτε τους/τις υπόλοιπους/ες μαθητές/ριες να προσθέσουν τις ιδέες τους (αν έχουν) στις δύο λίστες.

21) Ζητήστε από την κάθε ομάδα να επιλέξει μια πρωτοβουλία την οποία θα προωθήσει στο «πρόσωπο» που της έχει ανατεθεί. Ποια μέσα θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές/ριες; Ποιες προσεγγίσεις θα ήταν πιο κατάλληλες;

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

22) Εξηγήστε στους/στις μαθητές/ριες ότι, στο πλαίσιο της τελευταίας εργασίας τους, θα κληθούν να δημιουργήσουν ένα βίντεο για την προώθηση μιας πρωτοβουλίας που θα ήθελαν να μεταφραστεί σε νομοθεσία στην ΕΕ. Οι κανόνες είναι οι εξής:

- Θα πρέπει να δουλέψουν σε ομάδες των 3 ή των 4 ατόμων.
- Θα πρέπει να επιλέξουν ένα θέμα το οποίο θεωρούν ότι θα μπορούσε να αποτελέσει επιτυχημένη πρωτοβουλία. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα θέμα που συζητήθηκε στην τάξη ή να επιλέξουν κάποιο άλλο θέμα.
- Θα πρέπει να φτιάξουν ένα βίντεο που θα υποστηρίζει την πρότασή τους και του οποίου η διάρκεια δεν θα ξεπερνά τα 3 λεπτά.
- Μπορούν να υποδυθούν χαρακτήρες στο βίντεο.
- Αν θέλουν, μπορούν να ενσωματώσουν μουσική ή/και γραφικά στο βίντεό τους.
- Θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι έχουν την άδεια να κινηματογραφήσουν τοποθεσίες ή άλλα άτομα.
- Θα πρέπει να υπάρχει μια λίστα με τους συντελεστές, όπου θα αναφέρεται ποιος/α ήταν υπεύθυνος/η για ποιο μέρος της εργασίας (project).

Δώστε στους/στις μαθητές/ριες λίγο χρόνο για να χωριστούν σε ομάδες και για να αποφασίσουν ποια πρωτοβουλία θα υποστηρίξουν.

Αν υπάρχει χρόνος, μπορείτε να προβάλετε τα βίντεο στο επόμενο μάθημα. Αν όχι, μπορείτε να ανεβάσετε τα βίντεο σε μια συνεργατική πλατφόρμα που χρησιμοποιεί το σχολείο. Οι μαθητές/ριες θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να κάνουν σχόλια με εποικοδομητικό τρόπο με βάση τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Αν το κρίνετε σκόπιμο, οι μαθητές/ριες μπορούν να ψηφίσουν το καλύτερο βίντεο (ενδεχομένως να μην ψηφίσουν το δικό τους).

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ορισμένοι/ες από τους/τις μαθητές/ριες έχουν κληθεί υποθετικά σε ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να παρουσιάσουν την πρωτοβουλία τους. Κάποιοι/ες άλλοι/ες μαθητές/ριες είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από διαφορετικές χώρες, από διαφορετικές πολιτικές παρατάξεις, και με διαφορετικές προτιμήσεις. Θα θέσουν ενδεχομένως ερωτήσεις και κατόπιν θα αποφασίσουν αν θα υποστηρίξουν την πρωτοβουλία.

Μπορείτε να βρείτε τη μαγνητοφώνηση μιας πραγματικής ακρόασης στην παρακάτω διεύθυνση. Μπορείτε να αλλάξετε τη γλώσσα κάνοντας κλικ στο σύμβολο της «νότας»:

https://multimedia.europarl.europa.eu/el/webstreaming/agri-envi-committee-meeting_20230124-1430-COMMITTEE-ENVI-AGRI

Τελικό κουίζ

1. Πόσοι πολίτες της ΕΕ χρειάζονται για να ξεκινήσει μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;
  - α) 3 πολίτες της ΕΕ
  - β) 5 πολίτες της ΕΕ που διαμένουν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος
  - γ) 7 πολίτες της ΕΕ που διαμένουν σε 7 διαφορετικά κράτη μέλη
  - δ) Δεν υπάρχει ελάχιστη απαίτηση
2. Μπορείτε να ξεκινήσετε μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών για οποιοδήποτε θέμα που είναι σημαντικό για εσάς και για το οποίο θέλετε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει δράση;
  - α) Ναι, είναι δυνατή η επιλογή οποιουδήποτε θέματος.
  - β) Όχι, υπάρχουν περιορισμοί.
3. Ποιος μπορεί να υποστηρίξει μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;
  - α) Πολίτες της ΕΕ, ηλικίας 18 ετών και άνω.
  - β) Πολίτες της ΕΕ, των οποίων η ηλικία τους παρέχει δικαίωμα ψήφου στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου – ή ηλικίας τουλάχιστον 16 ετών σε ορισμένες χώρες.
  - γ) Άτομα που διαμένουν εντός της ΕΕ, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους.
4. Σωστό ή Λάθος: Αρκεί μια πρωτοβουλία πολιτών να συγκεντρώσει ένα εκατομμύριο υποστηρικτές από μια χώρα της ΕΕ προκειμένου να είναι έγκυρη;
  - α) Σωστό
  - β) Λάθος
5. Σωστό ή Λάθος: Είναι υποχρεωμένη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νομοθετική πράξη, ανταποκρινόμενη σε μια έγκυρη πρωτοβουλία πολιτών;
  - α) Σωστό
  - β) Λάθος
6. Ποιο από τα παρακάτω θεσμικά όργανα της ΕΕ είναι υπεύθυνο για την καταχώριση μιας πρωτοβουλίας πολιτών;
  - α) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
  - β) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
  - γ) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
7. Με ποια από τις παρακάτω Συνθήκες θεσμοθετήθηκε η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;
  - α) Τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992)
  - β) Τη Συνθήκη της Λισαβόνας (2007)
  - γ) Τη Συνθήκη της Ρώμης (1957)

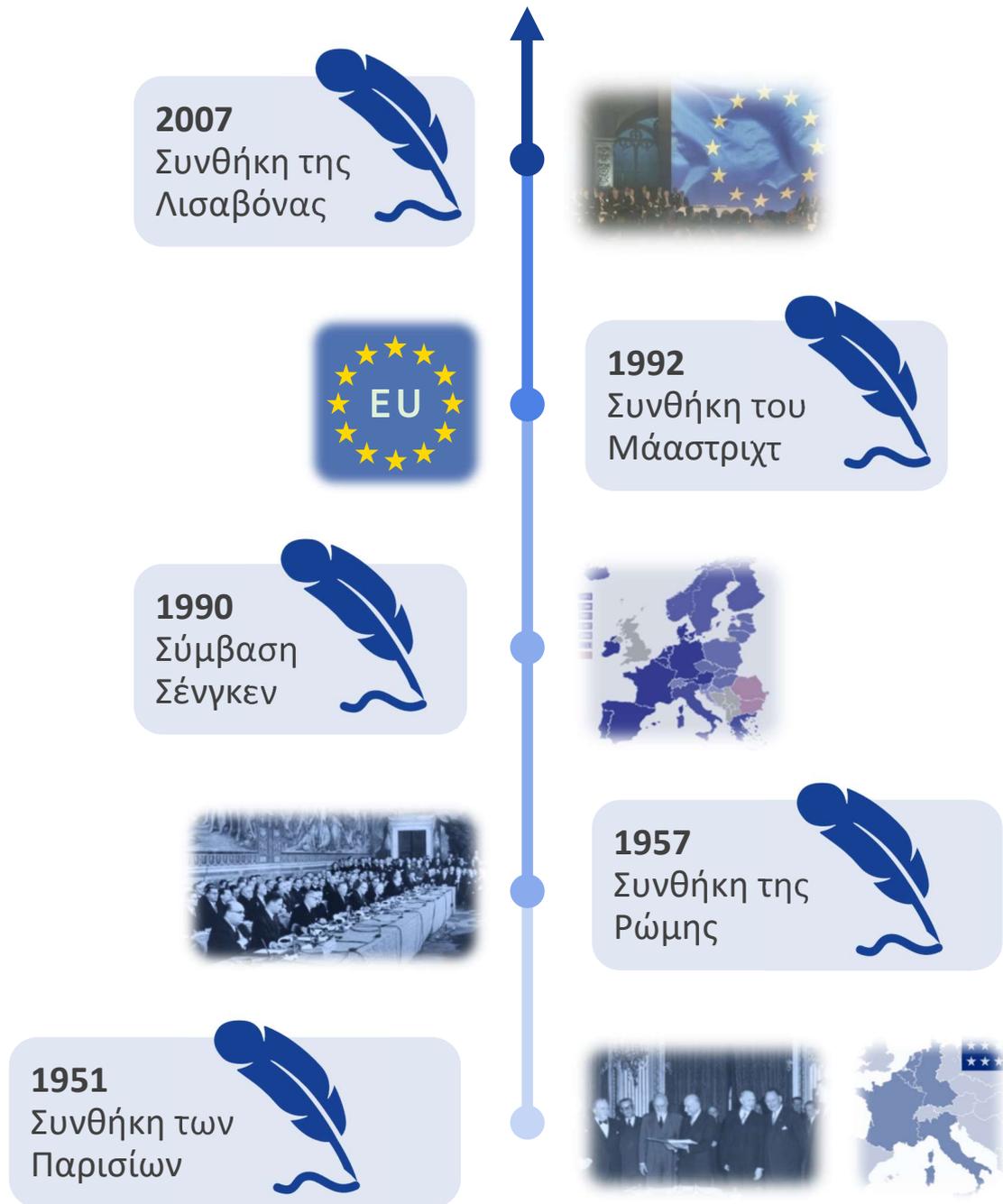
8. Ποια μορφή δημοκρατίας εκφράζει η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;
  - α) Συμμετοχική
  - β) Αντιπροσωπευτική

9. Σε πόσο χρόνο πρέπει να έχει συγκεντρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός υπογραφών για την υποστήριξη μιας πρωτοβουλίας;
  - α) Εντός 12 μηνών
  - β) Εντός 2 ετών
  - γ) Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός

10. Σωστό ή Λάθος: Η υποστήριξη μιας πρωτοβουλίας είναι δυνατή μόνο διαδικτυακά.
  - α) Σωστό
  - β) Λάθος

Λύσεις Τελικού Κουίζ

1. Γ.
2. Β. Όχι, δεν υπάρχουν περιορισμοί. Προκειμένου να ξεκινήσει μια πρωτοβουλία, πρέπει πρώτα να καταχωριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Επιτροπή μπορεί να καταχωρίσει μόνο πρωτοβουλίες που της ζητούν να αναλάβει δράση σε θέματα για τα οποία έχει την εξουσία να προτείνει νομοθεσία. Συνεπώς, αν το θέμα μιας νέας πρωτοβουλίας δεν εμπίπτει σε κανένα από τα πεδία στα οποία η Επιτροπή μπορεί να προτείνει νομοθεσία, η πρωτοβουλία αυτή δεν μπορεί να καταχωριστεί. Επιπλέον, αν μια πρωτοβουλία αντίκειται στις αξίες της ΕΕ, η Επιτροπή θα την απορρίψει.
3. Β.
4. Β. Λάθος. Προκειμένου να είναι έγκυρη, η πρωτοβουλία πολιτών πρέπει να συγκεντρώσει τουλάχιστον 1 εκατομμύριο υπογραφές και να εξασφαλίσει τα προκαθορισμένα ελάχιστα όρια σε τουλάχιστον 7 κράτη μέλη της ΕΕ.
5. Β. Λάθος. Μετά τη συνάντηση των διοργανωτών της πρωτοβουλίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μετά τη δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή υποχρεούται να διατυπώσει τη δράση που θα προτείνει, ανταποκρινόμενη σε μια έγκυρη πρωτοβουλία πολιτών (αν υπάρχει κάποια τέτοια δράση), καθώς και τους λόγους για την ανάληψη (ή για τη μη ανάληψη) δράσης. Η απάντηση αυτή λαμβάνει τη μορφή ανακοίνωσης που εγκρίνεται επίσημα από το Σώμα των επιτρόπων και δημοσιεύεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.
6. Γ.
7. Β.
8. Α. Η εκλογή ευρωβουλευτών που θα εκπροσωπούν τα συμφέροντά μας αποτελεί μια μορφή αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.
9. Α.
10. Β. Οι υποστηρικτές/ριες μιας πρωτοβουλίας μπορούν επίσης να υπογράψουν έντυπες φόρμες (δηλώσεις υποστήριξης).

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι κύριες Συνθήκες της ΕΕ

<https://european-union.europa.eu/select-language?destination=/node/53>

Οι παρακάτω Συνθήκες αποτελούν πέντε σημαντικά ορόσημα στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα, ακολουθήστε τους συνδέσμους μετά από κάθε πλαίσιο πληροφοριών. Να θυμάστε ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, μπορείτε να αλλάξετε τη γλώσσα.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ (1951)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση γεννήθηκε τη δεκαετία του 1950, μετά το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πόλεμου. Σκοπός ήταν να αποτραπεί ένας ακόμα πόλεμος στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Η Συνθήκη των Παρισίων αποτέλεσε το πρώτο βήμα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Με τη Συνθήκη των Παρισίων ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), που συγκέντρωνε έξι ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο) μεταξύ των οποίων το εμπόριο άνθρακα και χάλυβα θα γινόταν χωρίς περιορισμούς, στο πλαίσιο μιας κοινής αγοράς. Ο κύριος σκοπός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα ήταν η ενοποίηση των οικονομιών των ευρωπαϊκών χωρών μελών της, προκειμένου να μειώνονταν οι πιθανότητες πολεμικής σύγκρουσης και ώστε να ήταν προφανές αν κάποιο μέλος χρησιμοποιούσε χάλυβα για την κατασκευή όπλων στο πλαίσιο της προετοιμασίας για έναν πιθανό πόλεμο.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0022>

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ (1957)

Με αυτή τη Συνθήκη ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), η οποία συνένωνε 6 χώρες (Βέλγιο, Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο) που θα συνεργάζονταν με σκοπό την ολοκλήρωση και την οικονομική ανάπτυξη, μέσω του εμπορίου.

Δημιουργήθηκε μια κοινή αγορά, η λειτουργία της οποίας θα βασιζόταν στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων. Επιπλέον, με αυτή τη Συνθήκη δημιουργήθηκε μια τελωνειακή ένωση, με την οποία καταργήθηκαν οι τελωνειακοί δασμοί μεταξύ των χωρών που την είχαν υπογράψει και θεσπίστηκε ένα κοινό εξωτερικό δασμολόγιο για τις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΟΚ.

Πολλά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ που γνωρίζουμε σήμερα συγκροτήθηκαν με αυτή τη Συνθήκη:

- Το Συμβούλιο των Υπουργών
- Η Επιτροπή
- Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)
- Το Δικαστήριο
- Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0023>

ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΕΝΓΚΕΝ (1990)

Η Σύμβαση Σένγκεν εγκαθίδρυσε έναν χώρο ελεύθερης κυκλοφορίας, χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα των χωρών που την είχαν υπογράψει. Έκτοτε, ενσωματώθηκε στο δίκαιο της ΕΕ και πλέον αποτελεί διακηρυγμένο στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

<https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/schengen-agreement-and-convention.html>

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ (1992)

Με αυτή τη Συνθήκη ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταξύ άλλων, εισήγαγε την ιδέα της «ευρωπαϊκής ιθαγένειας», χάρη στην οποία οι πολίτες οποιασδήποτε χώρας της ΕΕ μπορούν να διαμένουν και να εργάζονται σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος. Επίσης, τους παρείχε και άλλα δικαιώματα και μέσα προστασίας.

Μια άλλη σημαντική συμβολή της Συνθήκης ήταν ότι προέβλεπε την υιοθέτηση ενός κοινού νομίσματος και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, οδηγώντας στη δημιουργία του ευρώ και στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Συνθήκη έθεσε υπό το καθεστώς της Ένωσης αρμοδιότητες που προηγουμένως αποτελούσαν δικαιοδοσία των εθνικών κυβερνήσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η εναρμόνιση των πολιτικών σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, επέφερε αλλαγές στις εξουσίες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0026>

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ (2007)

Η Συνθήκη αυτή βασίστηκε στις Συνθήκες που βρίσκονταν τότε σε ισχύ, τις οποίες και τροποποίησε. Παρείχε στην Ευρωπαϊκή Ένωση πλήρη νομική προσωπικότητα, γεγονός που σήμαινε ότι η Ένωση μπορούσε πλέον να υπογράψει συνθήκες ή να συμμετέχει σε διεθνείς οργανισμούς, ενεργώντας ως ενιαίος οργανισμός. Προσέδωσε στον [Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων](#) νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα και το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες. Επιπλέον αποσαφήνισε ζητήματα σχετικά με τις αρμοδιότητες της ΕΕ.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι πως η Συνθήκη εξασφάλισε ότι η λειτουργία της Ένωσης θα γινόταν πιο δημοκρατική μέσω της ενίσχυσης των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επίσης, παρείχε έναν μηχανισμό με τον οποίο οι μέσοι πολίτες θα μπορούσαν να επηρεάσουν άμεσα την πολιτική και τη νομοθεσία της ΕΕ. Η Συνθήκη της Λισαβόνας εισήγαγε την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=legisum%3Aai0033>

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/5/the-treaty-of-lisbon>

Διαβάστε περισσότερα για τις Συνθήκες που βρίσκονται σήμερα σε ισχύ, στο EUR-lex:

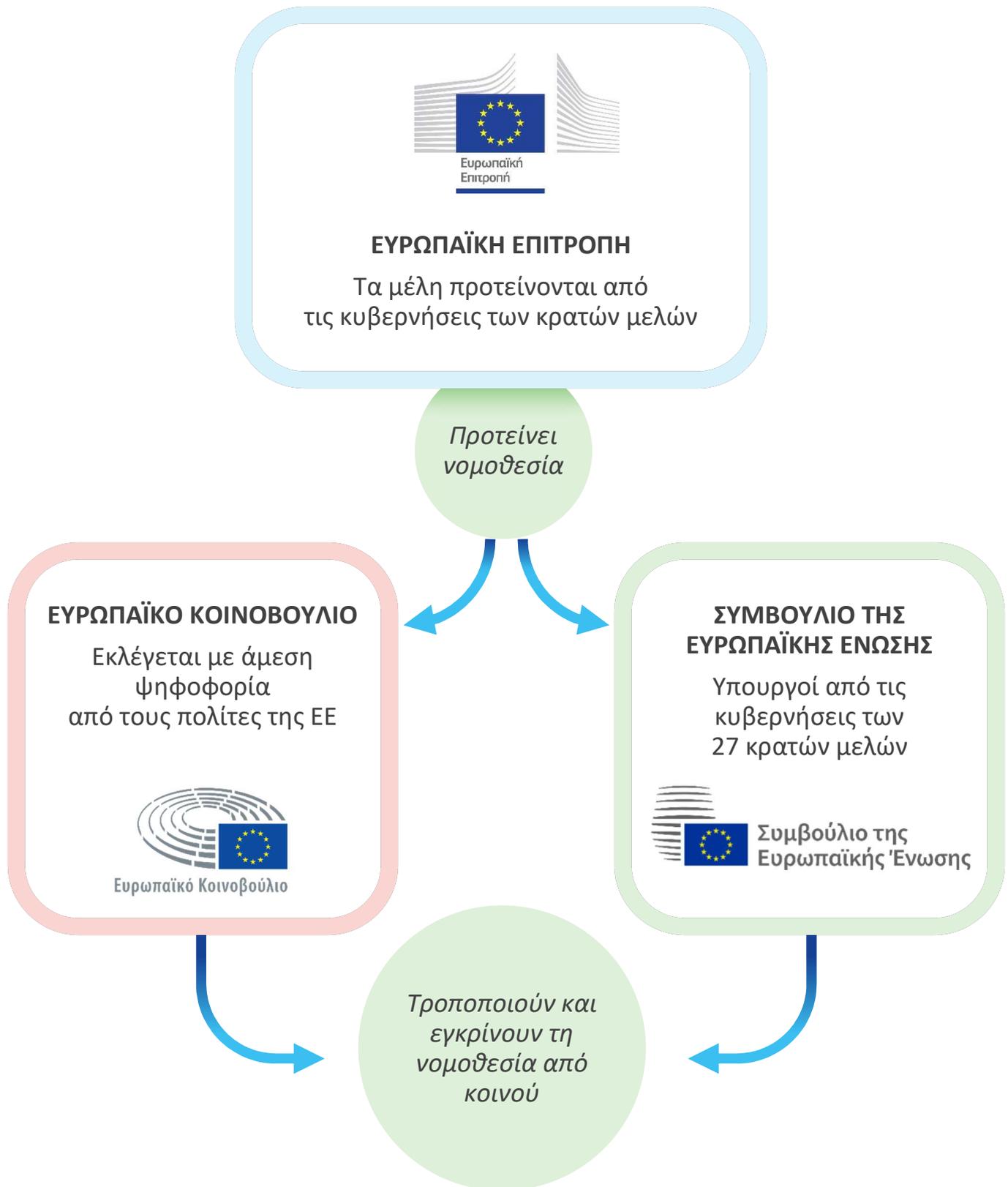
<https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html?locale=el>

ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ (επιλογή)

Αποκλειστικές αρμοδιότητες	Συντρέχουσες αρμοδιότητες	Υποστηρικτικές αρμοδιότητες
Τελωνειακή ένωση	Ενιαία αγορά	Δημόσια υγεία
Κανόνες ανταγωνισμού	Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις	Βιομηχανία
Νομισματική πολιτική	Γεωργία	Πολιτισμός
Εμπόριο	Αλιεία	Τουρισμός
Θαλάσσια φυτά και ζώα	Περιβάλλον	Εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός
	Προστασία των καταναλωτών	Πολιτική προστασία
	Μεταφορές	Διοικητική συνεργασία
	Διευρωπαϊκά δίκτυα	
	Ενέργεια	
	Δικαιοσύνη	
	Θεμελιώδη δικαιώματα	
	Μετανάστευση και εσωτερικές υποθέσεις	
	Δημόσια υγεία	
	Έρευνα και διάστημα	
	Αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια	

Θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση:
https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_el

Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2025ς

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

PDF ISBN: 978-92-68-29581-6

doi: 10.2792/2334162

KA-01-25-010-EL-N

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή
Πρωτοβουλία
Πολιτών